

Christus zegene dit huis

Tijs Michels

Links geuren glühwein en cacao, rechts wafels en peperkoek. Dik ingepakte kinderen draaien hun rondjes op tijdelijk kunstijs. Een treintje volgt hun voorbeeld op smalspoor. Lampenslingers sieren bomen en gevels. Een kopergezelschap blaast kerstmelodieën. Om kort te gaan: Stuttgarts kerstmarkt beantwoordt aan alle clichés.

Een klein uur later stap ik in Oppenweiler uit de trein. Alles is anders. De nacht is aardedonker, en je kunt een speld horen vallen. Typische adventsprophetieën dringen zich aan mij op: “Over hen die wonen in een land vol duisternis gaat een stralend licht op.” Daar was ik zoëven, temidden van alle glans en glitter, nooit opgekomen. (Dat ik de week daarvoor nog een uitvoering van Händels *Messiah* bijwoonde helpt mogelijk ook.)

Nog iets dringt eerst nu tot mij door: de hemel is bezaaid met sterren. Dat was mij op de kerstmarkt, omgeven door honderden lampjes, helemaal niet opgeval-

len. Als twee weken later groepjes *Sternsinger* door mijn straat trekken, vraag ik mij prompt af of die in Stuttgart ook zo heten, zo ze daar überhaupt bestaan.

Een derde contrast noteer ik de volgende ochtend. Het is daags voor Zondag Gaudete, een week voor kerst. Toch staat nog bijna nergens een boom. In Tilburg kocht ik mijn exemplaar als het even ging ook pas na de vierde adventszondag. Dan was ik steevast één van de laatsten. Nu koop ik hem twee dagen voor kerst en kom mij —het halve dorp gaat met bomen over straat— perfect geïntegreerd voor. Minder lang staat hij er niet om. In

de twee grote kerken haalt hij keurig de Opdracht van de Heer, in de meeste huizen minstens het midden van de maand (de gemeente kwam de 23ste langs om hen in te zamelen).

Als bomen en kerstverlichting de advent niet kleuren, wat dan wel? Niet in de laatste plaats maretakken. De appelbomen op de hellingen rond Oppenweiler hangen er vol mee. Wintergroen en ogenschijnlijk uit de hemel gevallen worden zij vanouds met kerst geassocieerd en, vooruitgrijpend op hun verschijning in kerststukjes, in adventskransen gevlochten. Binnenshuis of in stilleven naast de voordeur, zulke kransen zie je hier veel. Evenals adventskalenders. De parochie verspreidt die eind november welhaast bij wijze van tegenbod, om de door commercie en consumptie bedreigde advent te redden als tijd van inkeer en stilworden. Gezien hoe gretig zij aftrek vinden, moeten zij wel in een behoefte voorzien en enig succes boeken in hun missie tot een dagelijks moment van bezinning aan te zetten en in de huiselijke kring het gesprek op gang te brengen.

De parochie maakt sowieso veel werk van de advent. Natuurlijk zijn er de normale zondagse vieringen, met de bekende profetieën van een op handen zijnd vreedrijk (genre 'zwaarden worden ploegijzers'). Maar daarbij blijft het niet. Op vrijdagochtend om zes uur (geen typfout) verzamelen zich enkele stoutmoe-

digen, dauwdruppels (*rores*) in het haar, voor een 'rorateviering' met aansluitend ontbijt. Geen idee wat dat behelst; om zes uur slaap ik nog. Ook de avondlijke boetevieringen gaan aan mij voorbij. Ik beperk mij tot het oecumenisch vredesgebed op dinsdagavond. Dat komt mij deze dagen, in het licht van bovengenoemde profetieën, eens zo passend voor. Niet minder gevarieerd dan dit liturgische aanbod zijn de korte, paraliturgische adventsconcerten op de late zondagmiddag; te vluchtige momenten van op adem komen in een tijd die verder, met alle voorbereidingen op het vaak met overspannen verwachtingen belaste kerstfeest, helaas toch vooral hectisch en overvol is.

Anderzijds gaat de parochie ook niet vrijuit als deze of gene buiten adem kerst bereikt. Op vier woensdagmiddagen en een zaterdagochtend moeten de deelnemers aan het 'kindje wiegen' opdraven voor hun *Krippenspielpromen*. Op twee andere zaterdagochtenden repeteren de *Sternsinger*. En wie in het koor zingt is ook nog alle donderdagavonden onder de pannen. Daarenboven geldt allen het ver-

zoek thuis nog iets lekkers te bakken, voor na afloop van de kerstnachtviering.

Nu ja, uitgeput of niet, en al dan niet vol van visioenen, kerstavond zijn we —velen inderdaad met baksels, die ze vooraf bij de kerststal leggen— voltallig ter plekke voor de *Christmette*. Mijn verwachtingen zijn niet overdreven hooggespannen. Te vaak al maakte ik mee dat de liturgisch zo nauw luisterende balans tussen aan- en afwezigheid bij kerstmis vol naar de kant van de aanwezigheid doorslaat. Terwijl God ook dan diegene is ‘die voor alle namen wijkt’. Maar het valt mee. We horen van de belofte van een messias die ons de weg naar het Rijk Gods zal wijzen, en vieren de vervulling daarvan.

Tot slot *Stille Nacht* zingen, ieder met een kaars in de hand, had voor mij niet gehoeven (onbeduidende tekst, kapotgespelde muziek). Gelukkig schijnen de autochtonen mijn reserves niet te delen. Blijkbaar wacht mij in deze nog wat integratiewerk. Overigens is de nacht, als ik tegen enen weer naar huis loop, wel echt stil. En donker. *Weihnachten*, heet dat hier.

Eerste kerstdag is er ’s ochtends een triomfantelijke viering, met juichend orgel en een dozijn ministranten. Ik echter opteer voor de zuiver beschouwelijke vespers van zeven uur ’s avonds. Volgens mij doet die voor enkelen tevens dienst als vlucht uit de overvolle huiskamer. Terug thuis leg ik de laatste hand aan de gans, het klassieke kerstgerecht alhier.

Mijn parochie heet St Stephanus, dus tweede kerstdag wordt eveneens groots gevierd. Zonder mij evenwel. Ik ben de avond van de eerste januari weer op post. Formeel staat het ‘Hoogfeest van Maria, moeder van God’ centraal. Toch is het hoogtepunt eerder het ‘uitzenden’ van de *Sternsinger* (zie foto’s).

In totaal trekken die eerste week van het nog prille jaar meer dan vijftig parochianen in kleine groepjes door Oppenweiler. Daarbij telt ieder groepje minstens zoveel volwassenen als kinderen. Hun prachtige gewaden verraden een wederom grote tijdsinvestering, bovenop wat al in de repetities ging zitten. Die moeite loont zich. Ruim vijfduizend euro zingen zij onder 't sterrenblinker bijeen, te schenken aan een goed doel. Bovendien laten zij bij ieder die hen bestelt gebeden achter, en zegenspreuken op de deurposten.

Met Driekoningen (*Erscheinung des Herrn*) keren zij, moe maar voldaan, terug in de kerk vanwaaruit wij hen een week eerder uitzonden. Daarmee zitten hun omzwervingen erop. Hun lied echter galmt na, en nog weken later zie ik hun zegenspreuken dapper aan de deurposten wapperen:

$20 * C + M + B * 07$
Christus Mansionem Benedicat

Christus zegene dit huis.

Tijs Michels (1966) woont en werkt in Oppenweiler (Baden-Württemberg). Hij studeerde theologie aan de Universiteit van Tilburg en de University of Notre Dame (USA). Momenteel werkt hij als software-ontwikkelaar. Alle foto's: TM